Biblioteca
Universităţii Iaşi

II B-697

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

MIRCEA STREINUL

CARTE DE ICONAR

0 000008 80563 BCU IAȘI

ITINERAR LIRIC

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

10 NOEM. 1933
Biblioteca Universităţii Iaşi
ale 1897

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

MIRCEA STREINUL

CARTE DE ICONAR

ITINERAR LIRIC

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

MIRCEA STREINUL

domnului profesor

ION I. NISTOR

pentru JUNIMEA LITERARĂ

această CARTE DE ICONAR

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

EXEGEZĂ

Ce mult de suflet am grijit!
În pajişti largi de cărţi l-am dus,
în toate crunt l-am ispitit
şi fruntea-i poate sta în sus.

Dar ceasul iest' mi-a amintit
de trup, pe care l-am lăsat
să'ndure ploile trudit
şi gerurile fără pat.

Plîngea de frigul stelelor, îngenunchiat
pe pragul uşii, trupul frînt şi plin de răni deschise,
rîvnind la gestul, care niciodată nu-l poftise
cu sufletul să guste din tacîmul azurat.

Cînd largi amiezi desfăşurate 'n vară semnalau
că grînele s'or consuma 'n incandescent fluid,
sta trupul însetat şi bolnav, rezimat de zid —
şi samariţi pe lîngă dînsul nu treceau.

Era tîrziu
(l'al cîtelea cîntat, nu ştiu!
dar dintre plante, mică oră
se prevestia sonoră)
cînd trupul, care-atît de mult a vrut să fie
în bună, drept, cu sufletul tovărăşie,
pe piept cu luger alb de stele a murit —
şi-a plîns atuncea sufletul, nedumerit.

DAEMMERUNG

Tăcere de azur închis în cufăr,
tăiată de lumina-unui tramvai . . .
Elogiază luna tîrgul mai
frumos ca o metaforă cu „nufăr".

Departe, urlă cîini; presimt deces
şi-adulmecă pe-o coasă sînge.
Nu-i mult la timpu'n care mă va strînge
(de cîtă vreme ora mi-am ales!).

Sudate'n constelaţii, felinare
aduc aici balade. Cum aş vrea
să intre în odaia mea
mirozna rece-a stepelor amare...

În suflet, am de toate: scrin bogat
cu lucruri bune, altele mai rele.
În fiecare poezie, stele
însemn; li's devotat şi-umil hargat.

Cînd voiu muri'n amurgul ce-a filtra sub nouri luminişul,
îl voiu ruga 'n genunchi pe Dumnezeu
să lase v'una, bun, de dragul meu
să cadă'n codrii Bucovinei, tulburînd cu foc frunzişul.

BCU IAŞI - BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

DISIMULARE'N LEGENDĂ

Treceau armii'n ploios amurg
şi-erau atît de luminoase . . .
Priviam din nouri cum se scurg
prin codri pe sub ceruri joase *).

Din fluierul pădurii, ploaia spune
crepuscul de copaci sonorizat cu şerpi pe frunze lucii ;
oştenii îşi aleg sub arbori loc ; crestează semnul crucii
în scoarţa lor şi locul, fiecare, bun e.

Oşteni de fum,
nici acum
nu ştiu
a mai rămas acolo un sicriu ?

*) *Tot îngeri împletiau aceste ceruri*
în verzi carate de agonic vegetal
(cu summa lui de limfă azurie, circuit egal
atîtor zone de stelar şi geruri).

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CEREMONIAL PENTRU NOAPTEA DE MOARTE

Frunză'n dungă de azur,
creşte noaptea împrejur;
frunzuliţă dintre stele,
moartea-i'n poarta casei mele.

Pîn'la miezul nopţii nu e
mult, şi-alege cărărue
pentru sufletu-mi un înger, —
cîntec ultim hai să'nsînger.

Voia mea-i ca tu să ai
plumbul meu, că eu în rai
de voiu fi, nu voiu avea
cîntece cui închina.

Dacă dorul m'a cuprinde
seara'n cer cînd s'a aprinde,
crăinicii iubirii tale
ţi-oiu trimite stea la vale; —
iar spre iad de mi-a'nsemna
cumpăna din zodii drumul,
tu nu plînge, că mi-a da
Domnul luminiţă'n fumul
nopţii ce m'a'nconjura.

Biblioteca Universității Iași

Și te rog să=i spui livezii
rugăciunea să mi=o spună
pe la ore'n cari hurezii
plîng sub stele și sub lună.

Frunză'n dungă de azur,
noapte mare=i împrejur.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

SOLILOQUIU

Odaia creşte floare'n seară;
stăm trei la un pahar de vin,
lumina par'că e amară
şi în pahare doar venin.

Trei fraţi stăm. Cine? Ce heralzi
cu flamuri sdrenţuite'n noi
tresar? Dece în ochii calzi
lumini gerale de strigoi?

Stăm doi, căci unul a murit
din cauză — bietul! — c'a iubit.

Al nopţii ceas de miez e-aproape.
În jur, nelămurite ape.

Doi, Doamne, numai doi mai sînt, —
pe frate l-a chemat
o mînă de pămînt.

Vezi? Stea de zori s'a luminat.
Mi-i groază: singur am rămas.

Din care vină semnul ni s'a dat
ca trupul fratelui să-l las
prefacerii în ţărnă de arat?

CU MOARTEA LA UN PAHAR DE VIN

Moarte, tare eşti bătrînă!
Văd că mult îţi trebuie, pînă
să vii, ca să mă iei de mînă.

Lasă 'mpărăţia ta de promoroacă,
de argint verzuiu, de galbeni crini,
şi ia-te după cele trei lumini,
cari te-or aduce'n casa mea săracă.

Vei intra încet şi-mi vei lua creionul,
cu care cîntece îţi scriu,
îl vei isbi în masa, cu resonanţe de sicriu, —
şi toamna îţi va ţine cu frunze isonul.

Te voiu pofti la un pahar
de vin,
ca să te'mbeţi şi tu odată, —
şi-mi vei întinde un pahar
de pelin
amar.

Seara lăsată
se va'nneca în pîclă, şi'n copaci
vor rîde de mine doi draci.

Când voiu simți că 's al tău, bătrînă și slută fecioară,
voiu spune lăutarului să cînte din vioară,
iar eu, monoton,
îți voiu spune „Balada Morții" —
balada ta, obosită moarte —
de bietul François Villon,
și sufletu-mi nopții l-oiu da,
spre 'mpărăția ta
să-l poarte,
ca să se'mplinească voia sorții.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

HAIDUCEASCĂ

Frunza 'n codru iară sună.

Au pornit haiduci de lună;
viers de doină și dreptate
calea codrului o bate.

Giudețul cela mare-a judecat,
răsjudecat, aflînd că nu-i păcat
l'al lor răboj, așa, ca să-i repadă
în iadul cu a flacărilor cadă,
că îngerii rumîni amar se tânguiau
și sfinții pe furiș îi binecuvîntau
pe cei haiduci
din jos de cruci.

Domnul se milostivi
și iertare le grăi;
dar în rai nici că-i primi:
crinilor și trandafirilor,
pomilor și heruvimilor,
sîngele nu le-ar prii.

Numai că Maria cuvîntă:
„Doamne, calea codrilor le-o dă,
pînă brumele și toamnele
le-or usca pe mînă sîngele,
pînă ploile îl vor spăla
și 'ntr'o primăvară vîntul a
șterge cu ștergar de-azur cea vină,
ca în raiul Tău apoi să vină".

Mări, atunci atîtea stele,
cîte fură cruci pe ele,
iar pe cer se ridicară —
şi haiducii 'n codru se lăsară.

A pornit haiduci de lună,
frunză 'n codru iară sună.

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ELEGIE

Cînd mîna ţii în dreptul lămpii, pare floare
roşie, strînsă 'n zori din cîmp sau 'n seară grie,
sub ploaia multă din cuprinderea pustie.

Ce clar e plînsul stelelor cînd noaptea moare!

O limpede bătaie'n uşă totuşi într'o seară va veni.
Mirată, vei deschide şi atuncea îţi vei aminti
că trebuie să mori şi vei pleca,
deşi ţi-ar fi plăcut să poţi lua
rămasul bun, nestingherită, dela
prieteni, cărţi, caiete, flori şi-acela,
care te-a iubit.

Vei şti ce-i moartea, însfîrşit.

Veni-vor viermi cu cruste de smarald
şi-or cerceta 'ndelung culcuşul cald.
Mîna ta, atunci, să nu tresară.
Viermii degetele ţi-or împodobi
cu luciri de stea în zori frumoşi de zi
şi, o ştii tu, lutu-a vrea să moară.

Licoarea lui o vor culege nucii
şi macii toţi de împrejurul crucii.
Apusul cînd petalele-a străbate,
privi-voiu şi-mi voiu aminti
de floarea mîinii tale înclinate,
cum alta nu va mai 'nflori
în dreptul lămpii argintate.

INTOARCERE

Amurgul înflori toți trandafirii.

Amar închise smirna mănăstirii
mirozna ei în file de psaltire,
în care încercarăm slovenire.

In slove bune de frățînătate,
aflarăm semnul lumii cum se sbate; —
și noaptea se vestia ca o sutană
cu roș chenar de stele, ca o rană.

Chiemare lungă flutură în vînt.
Călugări (morți de mult) plîngeau 'n mormînt? —
sau fu în noi, din veacuri, tresărirea
ce presimția zădarnică iubirea?

Cum alți în semne — altădată, frate,
să 'nchidem sufletul, — și, albe, toate
înștiințări de neștiută teamă
vor fi îndemnurile, cari ne chiamă.

BCU IASI/CETATEA LITERARA UNIVERSITY LIBRARY

Nourii sunt, unii, în înserare albi ca ziua

In sufletul murinzilor ce 's plînşi,
sunt cîntece 'nainte luminate, —
cum seara-şi are sorii zilei strînşi
în alba norilor cetate.

'Nainte de-a muri, fecioare văd
în apa înserării: viorie
svîcnind în ochi o stea, cum lung strevăd
oşteni răniţi a spedelor făclie.

De-argint, lumina 'n cîntec se 'mpleteşte,
prelungă cum e-o algă 'ncremenită
în sticla mării, care 'nveşniceşte
albatroşi morţi în calea nesfîrşită.

Iubesc în ochii tăi lini întrebarea,
cu care 'ntîmpini blînd tăcerea serii, —
ca morţii, cari întreabă (toamna) zarea
de-au înflorit în rai acuma merii.

VARĂ

In plante cu melancolii de cimitir,
se furişează 'ncetu 'la amiază vara ;
un plop, pe marginea şoselei, în delir
îşi smulge frunzele pe rînd şi-aşteaptă seara.

In porumbişti, extenuat, vlăjganul geme
— că dela patru s'a sculat, cu soarele ;
în vis, începe-o fetişcană ca să chieme,
pe cînd în aer se topesc ogoarele.

Reeditând în gest pe eroina
lui Tolstoi *),
halucinat, un mînz aleargă drept spre tren, —
şi 'n timp ce se filtrează roşie lumina,
aud superbul dans macabru al lui Saint-Saëns.

*) să precizez : e vorba de Ana Karenina.

CATERINA DELA SIENA

Un Vanni albă te-a făcut şi crin şi ţi-a dat,
cu sînge Nicola di Tuldo te-a pătat.
Extazul purpura din rana lui florată
ca roua rozei mistice; elogiată
de-albastrul nopţii sicninc,
ai acceptat ca spinii lui să fie răsădiţi în tine.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CIMITIRUL CU LINIA FERATĂ PE LÎNGĂ CRUCI

Stau morţi cu faţa crucilor spre soare
şi-ascultă cum alături creşte lanul.
Aici, un monument, Horodnic; floare
de laur negru mi-aduce anul.

De-ţi numeri paşii, omorînd tristeţea,
treci linia ferată şi 'n prescară
te-aduni în sume mici cu tinereţea
ce tremură în pomii, cari te împresoară.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PLUVIUM

In dimineaţa ceea, se risipiră zorii
tîrziu, culeşi în case cu geamuri mici şi hîde;
de-asupra mea 'nălţară enorme tîrguri norii
(şi-o turlă albă, care în vis şi-acu-mi surîde).

O sdreanţă de mătasă — albastru flutura
şi tristul gol al toamnei sonoriza în mine
suava melodie ce 'n pomi agoniza
(şi 'n ceasul iesta, sufletu-mi toamnei bun vecin e).

Cînd seara m'a surprins în funebra elegie
a camerei cu veştede roze 'nchise 'n carte,
am înţeles că dînsa aici n'o să revie
să 'nsemne-un vag trecut parafat cu moarte.

PAHAR CU ROUÀ

În noapte, unii caută mersul stelelor,
ca fîntînari isvorul nou în prund.
Ascultă'n plante ora veche-a lumilor
sub joase crengi și sub frunzișul scund.

Cînd limpezi sună dimineţile în plaur
(spunându-și fiecare, bună, numele),
atunci culeg zodierii stelele de aur
și pe tejghea de-azur își fac, toți, sumele.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

METEREOLOGIE

Barometrele campestre cari le ştiu,
nu au arcuri de oţel, şi nici argintul viu
nu svîcneşte'n ele . . .

Bunul Dumnezeu, cam a'ngrijit de toate cele!

Vrei să ştii de-o fi în lanuri soare
mult? Citeşte'n jocul rond de rîndunele:
dacă aripa se'nscrie bine, fac prinsoare
că vei căuta răcoarea serii, —
la toamnă s'or aprinde'n ramuri merii
şi vei spune — pentru-a cîta oară? —
„Caldă straşnic fu această vară!"

Unchiul ostru al lui Pascoli zicea:
„Stele liniştite, dimineaţa va ploua".

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BALADE CU OȘTENI

Cantată în azur alburiu

Era în stepă, undeva, departe,
în locuri, despre cari nu știe nici o carte.

Venia spre toamnă și spre dimineață ;
se deschideau în aer umed flori de ceață.

Un armăsar în goană se zări ;
de sînge, pe-alba-i coamă stea cînd înflori ?

În care plaur roua spală față
de-oștean cu ochii stinși și spada cruce'n ceață ?

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Au trecut luciferenții prin toamnă

Muri în început de toamnă verde-oșteanul ;
albastrul pretutindenesc îi sînse-aleanul.

Veghieri nici preoți, nici iubite nu-i ținură ;
doar nouri uneori deasupra lor trecură.

În zori, pe zale-i străluci un ban de aur,
iar seara se resfrînse în stelar tezaur.

În inelara zare noaptea când s'a strîns,
din cerul ei — doar Maica Domnului a plîns.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Cît lucru au culegătorii de stele!

Trei fîrtaţi treceau priu plaur,
fiecare cu steaua lui de aur.

Una însă se desprinse,
ne'ncepută lumină i se-aprinse.

Iar a doua cînd căzu,
pe-o năframă roşie floare fu.

Şi al treilea cînd muri,
pîcla steaua-i spre zori acoperi.

Umbrele lor se duseră'n lume;
veghiază pe plaur trei cruci fără nume.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tragica întîmplare din strada...

Cîntau cucoşi a ploaie'n mahala;
la-un gard, sub felinar bolnav de-albeaţă,
un guard ţignalu-şi melancoliza —
ceas mic de noapte'nvăluită'n ceaţă.

Etajul III o pleoapă somnoroasă şi-a deschis;
pe trotuoar de piatră, lucrătorul şi-a sfărmat
coloana vertebrală; sîngele i-a dat
pe ochi, pe nas, pe gură — şi-i oribil de descris.

Rîdea un cîne slut la stele,
pe cînd Maria cobora, întrerupînd extazul,
ca să sărute mortului obrazul
şi sîngele ce înfloria pe piele.

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Fiorosa crimă din comuna...

Amiaza'nghite umbrele'n grădini;
azurul e adînc şi revărsat
pe dealuri; porumbiştea de lumini
aleargă peşte fiecare hat.

În case cu velinţe de răcoare,
a adormit tăcerea pe podea;
în ape tulburi însuşi sfîntul soare
să facă scaldă'ndelungată vrea.

Pe cer, halucinaţi corăbieri
vîntrele albe-aştern; în cîmp pîndarul
ucis rînjeşte de alaltăieri.

Un flăcăuandru, care l-a găsit,
îi ia din brîu tutunul şi amnarul, —
şi-apoi o şterge-alene spre-asfiinţit.

Dramă

A fost poet şi n'a purtat lavalieră,
iubia azurul şi o stea, a lui, frumoasă;
fura tutunul taichi-su din tabacheră
şi cînd avu v'o şas'p'ce ani, fugi de-acasă.

A hoinărit o noapte numai. Nu se ştie
dece a doua zi, pe linia ferată,
cantonierul a găsit — ce grozăvie! —
un trup, sdrobit, de tînăr şi un trup de fată.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BILANȚ POETIC

Țară de soare,
țară de-azur.
poemul cum crește
grozav de impur.

Voiu crește mai altfel
odată, o știi ;
o cruce, un nume —
în gînd să mă ții.

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
- I A Ș I -

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUPRINSUL

	Pag.
Exegeză	5
Dämmerung	6
Disimulare'n legendă	7
Ceremonial pentru noaptea de moarte	8—9
Soliloquiu	10
Cu moartea la un pahar de vin	11—12
Haiducească	13—14
Elegie	15
Întoarcere	16
Fata cu ochii verzi	17
Vară	18
Caterina dela Siena	19
Cimitirul cu linia ferată de lîngă cruci	20
Pluvium	21
Pahar cu rouă	22
Metereologie	23
Balade cu oşteni	24—26
Fapte diverse	27—29
Bilanţ poetic	30

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

De acelaș autor, în manuscris:

Itinerarii incerte — I. *Alfred Steiner,*

II. *Omul care-a iubit-o pe Alina Naum.*

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

5364

In colecţia ICONAR a apărut:

EVADĂRI ÎNLĂUNTRUL MEU

de Victor Măgură.

ICONAR

va mai prezenta itinerarii lirice de Aspazia Munte, Tudor Ulmanu, Teofil Lianu, Ghedeon Coca, precum şi ediţii de mare lux ale poemelor:

Prolog — de Iulian Vesper
Minois — de E. Ar. Zaharia
Brigitte Helm — de Neculai Roşca
Exod — de Traian Chelariu
Exegeză — de Mircea Streinul
Moartea poetului — de Aurel Putneanu.

Coperta va fi lucrată în montaj reliefat, iar iniţialele vor fi săpate în lemn.

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂŢII
- IAŞI -

Institutul de Arte grafice şi Editură
„Glasul Bucovinei"
17338

PREŢUL LEI 80.—

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CU IOWA CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY